

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

12.09.2019 № 18-2555

Голові Верховної Ради України
Разумкову Д. О.

На № _____ від _____

Щодо результатів аудиту

Шановний Дмитре Олександровичу!

На засіданні Рахункової палати 20.08.2019 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання органами державного управління коштів державного бюджету на заходи з реформування системи управління державними фінансами (відповідальний за організацію і проведення аудиту – заступник Голови Рахункової палати Майснер А. В.) і за підсумками обговорення прийнято рішення (додаються).

Згідно з частиною першою статті 37 Закону України “Про Рахункову палату” інформуємо, що реалізація упродовж 2017–2018 років та I кварталу 2019 року завдань, поставлених у схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 142-р Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки (далі – Стратегія реформування) дала змогу певною мірою удосконалити порядок формування і виконання державного бюджету, бюджетну класифікацію та результативність виконання бюджетних програм, **підвищити прозорість бюджетного процесу та його відповідність встановленим стратегічним завданням і пріоритетам розвитку держави.**

Водночас Рахунковою палатою зроблено висновок, що у 2017–2018 роках План заходів з реалізації Стратегії реформування, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 415-р, **виконано на 48,3 відсотка.** Як встановлено аудитом, це спричинено низкою факторів, серед яких неналежна координація процесу виконання запланованих у межах реформи заходів, моніторингу й оцінки досягнутих результатів та неприйняття на їх основі ефективних управлінських рішень.

Одним із факторів є **відсутність у Стратегії реформування конкретних фінансових показників (індикаторів)**, за якими можливо було б оцінити підвищення ефективності системи управління державними фінансами як в цілому, так і за окремими визначеними Стратегією реформування напрямками. **Не було визначено процедур контролю і відповідальності за стан виконання заходів з реформування та механізмів подальшого коригування на основі отриманих результатів для досягнення встановленої мети.**

Фінансову стабільність досягнення поставлених Стратегією реформування цілей не забезпечувала **відсутність визначеної потреби у фінансових ресурсах на виконання відповідних заходів реформи**. Із залучених до реформи 13 державних органів лише Міністерство фінансів України обґрунтувало потребу в коштах на суму 299,9 млн грн, використавши при цьому на заходи з реформування за різними напрямками **близько 176 млн гривень**. При цьому за напрямом підвищення рівня прозорості та підзвітності в управлінні державними фінансами, за яким процес удосконалення триває до теперішнього часу, Мінфіном неефективно використано **87,2 млн грн (49,5 відсотка)**. Державною фіскальною службою України на розроблення організаційно-методичних засад здійснення електронних перевірок, впровадження яких законодавчо не врегульовано, **використано нерезультативно ще 1,5 млн гривень**.

Засади запровадження в Україні державного стратегічного планування, які мали бути закладені ще наприкінці 2017 року з прийняттям відповідного закону, до теперішнього часу не створені. Це призвело до невиконання ключових заходів у цій сфері, які передбачали розроблення середньострокових стратегічних планів діяльності міністерств та стратегії розвитку інформаційних систем для підтримки реформи державних фінансів.

Не схвалена Кабінетом Міністрів України до теперішнього часу і Бюджетна декларація на 2020–2022 роки, яка згідно із статтею 33 Бюджетного кодексу України є документом середньострокового бюджетного планування, що визначає **засади бюджетної політики і показники державного бюджету на середньостроковий період**.

Заплановані у сфері податкової та митної політики заходи реформи Державної фіскальної служби України виконані **лише на 27 відс. (3 із 11 заходів)**, що передусім пов'язано з неналежним виконанням Міністерством фінансів України завдань із спрямування та координації діяльності цієї служби, а також запровадженими заходами з її реорганізації. Внаслідок відсутності до цього часу затвердженої стратегії розвитку на середньострокову перспективу податкова система, як і до початку реформи, характеризується недосконалістю податкового законодавства, її формування здійснюється **без взаємозв'язку з реформуванням бюджетної політики**, що негативно позначається на виконанні дохідної частини Державного бюджету України.

Водночас у повному обсязі були виконані чотири заплановані заходи в частині розширення сфери державного фінансового контролю, передусім щодо зміцнення інституційної спроможності Державної аудиторської служби України. При цьому визначені Стратегією реформування цілі і завдання у сфері державного фінансового контролю **не забезпечують позитивних перетворень у системі управління державними фінансами у частині здійснення такого контролю**, а також не відповідають міжнародним зобов'язанням, взятими Україною з ратифікацією у вересні 2014 року Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Адже положення Угоди про асоціацію у сфері управління державними фінансами та норми міжнародних стандартів не передбачають здійснення

державного фінансового контролю у формі аудиту урядовим органом, який не відповідає передусім критеріям захищеності від зовнішнього впливу.

Покладені на Держаудитслужбу завдання із здійснення фінансового аудиту та заходи з підвищення інституційної спроможності цієї служби, що виконуються у межах реформи системи управління державними фінансами, наділяють її невластивими повноваженнями, окремі з яких, з одного боку, дублюють повноваження Рахункової палати – незалежного конституційного органу зовнішнього фінансового контролю в Україні, а з іншого – підрозділів внутрішнього аудиту розпорядників бюджетних коштів. Як наслідок, відбувається **розбалансування системи державного фінансового контролю і неефективне використання матеріальних ресурсів держави** у зв'язку з одночасним утриманням та фінансовим забезпеченням державних органів і дублюванням цілей, функцій і завдань.

За результатами аудиту Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України переглянути Стратегію реформування з приведенням її у відповідність із Угодою про асоціацію та актуалізувати план заходів з її реалізації з урахуванням вже досягнутих результатів реформи, пріоритетів оновленої Стратегії реформування та висновків міжнародних експертів. Необхідно розробити та затвердити у встановленому порядку методику моніторингу процесу впровадження реформи та оцінювання її результатів за певний плановий період. З метою розмежування повноважень здійснення державного внутрішнього фінансового контролю, централізованого внутрішнього фінансового контролю та зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), що реалізуються Рахунковою палатою, Кабінету Міністрів України рекомендовано підготувати та подати до Верховної Ради України у мінімально стислий термін проект нового закону про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні з урахуванням міжнародних стандартів аудиту та кращих європейських практик організації державного фінансового контролю.

Додаток: на 53 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан